

KAYSERİ'DE TÖS GENEL KURULU'NA SALDIRI (8 TEMMUZ 1969)

5 Temmuz 2023

Yıldırım Koç

Türkiye sendikacılık tarihinde başka bir örneği yaşanmamış büyük bir saldırı, 54 yıl önce, 8 Temmuz 1969 tarihinde Kayseri'de gerçekleşti. Gericiler, Türkiye Öğretmenler Sendikası TÖS'ün Kayseri'de toplanan genel kuruluna saldırarak, 900 civarındaki delege ve konuğu yakmaya çalıştı. Eğer askerler yetişmeseydi, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta Madımak Otel'i'nde yaşanan katliamın çok daha büyüğü Kayseri'de 8 Temmuz günü (TÖS'ün kuruluş yıldönümünde) Kayseri'de Alemdar Sineması'nda yaşanacaktı. Türkiye sendikacılık tarihinin bu çok önemli olayını 54. yıldönümünde hatırlatmak istiyor, TÖS'ü kuran, yöneten ve TÖS içinde daha iyi bir Türkiye ve dünya için (büyük ve acımasız saldırılara rağmen) mücadele edenleri saygıyla anıyor.

TÖS'ün 2. Olağan Genel Kurulu'nun 7-9 Temmuz 1969 günleri Kayseri'de toplanması kararlaştırıldı. TÖS genel kurulunun ardından TÖDMF (Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu) kurultayı da Kayseri'de toplanacaktı.

TÖS yönetimi 1967-1969 dönemine ilişkin *Çalışma Raporu*'nu hazırladı. Raporun başına, Fakir Baykurt'un genel kurul açış konuşması da eklendi. Fakir Baykurt açış konuşmasında Kayseri halkından övgüyle söz ediyordu: "Candan inanıyorum ki, burada kaldığımız beş koca gün boyunca, yağız Kayseri halkından, anlatılamayacak kadar yüksek bir konukseverlik göreceğiz. Buraya dışarıdan gelen temsilci ve konuk öğretmenlerimiz, edindikleri değerli izlenimleri, çok seçkin birer anı külçesi olarak köylerine, kentlerine, kendi görev yerlerine taşıyacaklar ve günlerce bu izlenimleri konuşacaklar, dile getireceklerdir." (TÖS, *Devrimci Öğretmenlerin Savaşı, TÖS Yönetim, Yürütme, Denetim Onur Kurulları 1967-1969 Çalışma Raporu, 2. Olağan Genel Kurul, 7-9 Temmuz, Kayseri, 1969, s.viii*)

Enver Atılğan, *TÖS Gazetesi*'nin 20 Temmuz 1969 tarihli sayısında yer alan "Kayseri Olayları ve Düşündürdükleri" yazısında saldırıyı şu şekilde anlatıyordu:

"Hiçbir devirde gericiler, tutucular, yobazlar, din istismarcıları böylesine gemi aziya alamamış ve meydanı boş bulup böylesine atlarını hoyratça oynatamamışlardı.

"Ve gene hiçbir devirde irtica böylesine korkunç bir şekilde hortlamamış ve böylesine kontrolden uzak kalmamıştı.

"Onun içindir ki, Amerikan emperyalizmi ve yurdumuzdaki işbirlikçileri Kayseri olaylarını yaratmak için en uygun zamanı ve yeri seçmekte ustalıklarını devam ettirmişler ve de başarmışlardır.

"Bugüne kadar devrimci güçlere karşı tertiplenen irtica olaylarının en korkuncu olduğu için Kayseri olaylarını bir kez daha anlatmakta fayda var sanırım:

"8 Temmuz 1969 saat 9.30 Türkiye Öğretmenler Sendikası Kayseri'de yapmakta olduğu 2. Olağan toplantısının 2nci gününde Alemdar Sinemasında her şeyden habersiz 700 delege ve 200 izleyici öğretmen toplanmış bulunuyor. Çoğunluk sağlandığı için Divan Başkanı Cemal Başbay toplantıyı açıyor. Dünden yarım kalan komisyon raporları üzerindeki görüşmeler bir delegenin söz alarak mikrofon başına gelmesiyle başlıyor. Saat 10'a 10 kala Divan Başkanı konuşmacının sözünü keserek, olağanüstü bir durum için Genel Başkan Sayın Fakir Baykurt'a söz veriyordu. Baykurt, 'Gericilerin, tutucuların, bağnazların saldırısına uğramak üzere olduğumuzu ve büyük bir kalabalığın kongremizi basmak için şu anda sinema binasına çok yakın bir yerde olduklarını, bizi halkla karşı karşıya getirmek için dün gece Mimar Sinan, Kurşunlu Camileri ile İmam Hatip Okulunun ve Türk Kültür Derneği'nin şehir ceryanı kesilerek dinamitlendiğini bildirerek Türk öğretmenlerinin bu tertip ve saldırısı karşısında da soğukkanlılıkla bu işi etkisiz kılacaklarına inancımın tam olduğunu ve bizleri öldürseler de halkımızla karşı karşıya gelmeyeceğimizi önemle belirtirim' diyordu.

"Arkasından ünlü bir halk ozanımız olan Nebi Dadaloğlu'nun gür sesi yükseliyordu. 'Gardaşlarım endişeye lüzum yok, geleceklere varsa, göreceklere de vardır. Tedbir alalım.' Çok güzel ama neyle? Nasıl bir tedbir? Ne bekliyorduk ki, zamanında tedbir alalım. Şu anda etrafımıza bakıyoruz, kendimizi korumak için geçici divan kurulunun oturduğu 6-7 sandalyeden başka hiçbir şey göze çarpmıyor. İnsan kanına susamışların, dinsizleri, komünistleri öldürmek amacıyla aldatılmışların ulumaları duyulmaya başlıyor. Saat tam 10, bir ses daha yükseliyor. 'Hareket başladı.'

"Demir kapılar kırıldı. Aklınıza gelen her şey bir anda tuzla buz oldu. İç kapıları olanca gücümüzle koruyor, saldırganları içeri sokmamaya çalışıyoruz. Kaya taşlar, sopalar, demir parçaları, tuğlalar yıldırım hızıyla içeriye fırlatılıyor, arkadaşlarımızı bir bir yaralayarak yerlere seriyordu.

"Bunlar yetmiyormuş gibi fiçılarla, tenekelerle benzin taşıyor, benzine batırılmış paçavralar, molotof kokteylleri tutuşturulup içeriye fırlatılıyor, korkunç patlamalar yankı yapıyor, yer yer alevler yükseliyor ve hızla söndürülmeye çalışılıyordu. Bunların bir sonuç vermediğini gören, deliye dönmüş saldırganlar fiçılarla, tenekelerle benzini döküp ateşliyorlar. Alemdar sinemasının yan kapısı koyu kırmızı bir aleve bürünüyor. İşte 900 öğretmenin hayatından tamamen ümidini kestiği an bu andı. Çünkü saldırganlar her haliyle bizleri çatır çatır yakmakta azimli ve kararlı olduklarını kanıtlıyorlardı. Elektriklerin sönmesi bu gerçeği daha da kuvvetlendiriyordu. Karanlık sinemaya hâkim durumdaydı. Özel jeneratörle aydınlanan iki lamba kalmıştı.

"Gericiler ve tutucular tarafından akşamdan koltukların altına yerleştirdikleri içi benzin dolu yüzlerce şişe toplanıyordu. Alevler bu benzin şişelerine yetiştiğinde 900 öğretmen sinemayla birlikte havaya uçacaktı. İşte yakmakta yüzde yüz kararlı oldukları bu tasarlanmış, plânlanmış ve tertiplenmiş olaylardan da rahatlıkla anlaşılıyordu. Durumun çok kritik ve tehlikeli olduğunu Paşaya haber verip yardım istemek için her türlü tehlikeyi göze alarak giden Genel Başkan Fakir Baykurt'un henüz dönmediği için hayatından endişe ediliyordu.

"İşte bu kuşkulu, korkulu ve ölümlerle burun buruna geldiğimiz anda bir ses daha yükseldi. 'Askerler geldi.' Ama inancımızı kaybetmiştik, hiçbir şeye inanamıyorduk artık. Eli kolu bağlı 15-20 gönülsüz polisin saldırganlar arasında şaşkın şaşkın dolaştıklarını gördükçe kahroluyor ve hükümetin emniyet kuvvetlerine güvenimiz kalmıyordu. Evet, tek ümit askerde. Ve nihayet askeri yardım sağlanmıştı. Sütne gerisinde işi tertiplen çikarcıların ve bu işi niye yaptıklarını bilmeyen gencecik delikanlıları 10 lira karşılığında satın alan din tüccarlarının sevinçleri, Şanlı Ordumuzun çelik süngüsünü karşılarında bulunca her zamanki gibi kursaklarında kalmıştı. Asker kordonu altında havası alınmış konserve kutusunu andıran sinemadan alındık. Askeri hastaneye, oradan da Orduevine götürüldük. Bilindiği gibi saat 15.30'da askeri cemselerle Ankara'ya doğru yola çıkarıldık. Kırşehir'e gideceğimiz ve akşam yemeğini orada yiyeceğimiz bildirilmişken o anda nedenini bilmediğimiz ani bir kararla karakolu bulunan Çuğul durağına götürüldük. Oradan sivil otobüslerle Ankara'ya ulaştık. Kongrenin yarım kalan kısmını S.B.F. konferans salonunda tamamladık. Alemdar sinemasının dışında cereyan eden olayları bizler de sonradan öğrendik. Sol yayınlar satan Tok Kitapevi'nin yağma edilip yakıldığını, öğretmenlerin kaldıkları otellerin basılıp eşyalarının yağma edildiğini, otelcilerin dövüldüğünü, barların, lokantaların, Öğretmen Sendikasının, Derneğin, Öğretmenler Bankasının yakılıp yıkıldığını, eşyaların tuzla buz edildiğini, bunlarla da yetinmeyip gözü dönmüş saldırganların kızlara kadınlara saldırdıklarını, bir ses sanatkarı kadını öğretmen sanarak çırılçıplak soyarak yerlerde sürüklediklerini, kadına hakaret yetmiyormuş gibi, tenasül uzvuna parmaklarını sokup kösnül arzularını gidermeye çalıştıklarını.

"Din elden gidiyor amacıyla aldatılmışların yarattıkları bu çirkef olayları içinde bulunduğumuz yüzyılın en çok yüz kızartıcı olayları olarak nitelemek hiç de yanlış olmayacaktır.

"Bizim şikâyetimiz hiçbir zaman sınıfının bilincine varmamış zavallı saldırganlardan değil. Bizim şikâyetimiz çikarcılardan, bu sömürü düzenini sürdürmek isteyenlerden, bizim şikâyetimiz bu memleketi Endonezya katliamına götürmek isteyen ve bunu açıkça söyleyen Ateşoğlu'ndan. Ve Kayseri olaylarını tertiplen art niyetli gerçek suçluların hepsinden olayların üstünden 2 ay gibi bir zaman geçti. Dünyanın en azılı beynelmilel müze soyuncuları bir haftada yakalanarak adalete teslim edildiği halde önemce çok daha ağır basan Kayseri olaylarının suçlularından hâlâ haber yok." (TÖS Gazetesi, Sayı 37, 20.8.1969)

TÖS, Genel Başkan Fakir Baykurt'un imzasıyla, İçişleri Bakanı Prof.Dr.Ragıp Üner'e Kayseri olaylarıyla ilgili bir muhtıra verdi.

"Bilindiği gibi, 8 Temmuz 1969 günü Kayseri'de, öğretmenlerimizin yurt ölçüsünde yaygın iki büyük örgütünün bir arada yapılmakta olan Genel Kurul toplantıları saldırıya uğradı. Temsilci, dinleyici ve konuk olarak bulunan 800 kadar öğretmen ve öğretmen dostu yurttaşlarımızla hükümet komiseri, Bakanlık müfettişi gibi resmî görevli de, iki saate yakın toplantı yapılan Alemdar Sineması salonunda kapalı kaldı, dövülerek ve yakılarak ölüm tehlikesi geçirdi. Her türlü düşüncenin, mümkün bütün araçlarla açıklanabildiği, temel hak ve özgürlüklerimizin Anayasa güvenliği altında bulunduğu ülkemizde, üstelik yurdun öğretmenlerine karşı yapılan bu saldırı, aynı zamanda kitapevlerine, partilerden birinin binasına, öğretmen sanılan bir kadına ve öğretmenlerin kaldığı otellere, girip çıktıkları lokantalara da yöneltildi, çok yıkım döküm oldu. Bu arada Kayseri öğretmenlerinin kendi dar olanaklarıyla yaptıkları ve içinde barındıkları mütevazı Öğretmenler Lokali de yakılıp yıkılarak yağmalandı. Fakat Sayın Bakan, beni bu mektubu yazmaya yönelten ana sebep uğramış olduğumuz saldırıda gördüğümüz maddi zararlar değildir. Özellikle dört beş yıldır, ülkemizin devrimci öğretmenleri buna benzer çirkin saldırılara hedef olmaktadır. Uzak bir Anadolu kasabasında, büyük şehirlerdeki tiyatrolardan

biriyile anlaşp bir temsil düzenlemek, bir meslekî seminer yapmak, edebiyat matinesi tertiplemek; sınıflarda ve halk arasında yeniliklerden ve yeni düşüncelerden söz açmak çok zor etkinliklerden sayılmağa başlamıştır. Aslında yeniliklerin ve yeni düşüncelerin her ülkede, her toplum katında birtakım tepkilere yol açması doğal sayılabilir. Biz öğretmenler bunu bilmekte ve bu ilişkilerimizden dolayı karşılaştığımız zorluklara seve seve katlanmaktayız. Nihayet yüklendiğimiz kamu hizmetinin aslı esası da bu, yani öğrencilerimizi ve halkımızı yetiştirmektir. Düzce, Birecik, Konya, Boğazlıyan örneklerinde olduğu gibi, Kayseri’de uğradığımız saldırının halkla bir ilgisini görmüyoruz. Saldırıları, halkın dışındaki merkezlerden düzenlenmekte, halk üzerinde etkili bazı çıkarıcılar tarafından yönetilmekte ve suçlu da halka yüklemektedir. ‘Öğretmenler din düşmanıdır. Allahsızdır, komünisttir!’ gibi asılsız, köksüz bahanelerle, iftiralarla koskoca bir mesleğin millet ölçüsündeki etkinlik gücü kırılmak, yani Türkiye’deki müzmin karanlık bir süre daha sürdürülmek istenmektedir. Bütün bu olup bitenlerden önce ve sonra hükümetin ve bizim kendi bakanlığımızın ciddi tepkiler göstermemesi ve tedbirler almaması, hatta bazen haksızlıklara kalkışması, mesela Kayseri olayları dolayısıyla üzüntülerini biraz hırçın bir telle ifadeye çalışan Trabzon TÖS Yönetim Kurulu toptan Bakanlık emrine alması saldırıları düzenleyen çıkarıcıların doğru hareket ettiği, aslında öğretmenlerin ‘cürümlü’ oldukları yolunda bir ‘sanı’ uyandırmakta, böylece öğretmene sataşmak, saygısızlık etmek daha yaygın bir hal almaktadır. Kayseri olaylarından da sonra bu durumun resmen sürdürülmüş ve yanlış teamülü ve ihmali kıran bir resmî tavır takınılmamış olması, Mersin’de babası zengin bir kabadayı ve haylaz öğrencimizin Lice öğretmeni Nebih Tunçsiper’i bıçaklamasına yardım etmiştir. ‘Nasıl olsa sahipsiz bir öğretmen, Kayseri’de 800’ü birden köpekler gibi gebertiliyordu, Konya’da, Düzce’de eşek sudan gelinceye kadar dövüldüler, aşağı yukarı kimse ceza almadı, öyleyse bir bıçak da ben atayım!’ kanısı bugün bazı zihinlere yerleşmiş ve yayılmaya başlamıştır. Seçtiğimiz meslek gereği, pek çok çilekeş insan gibi biz de bıçaktan korkmuyoruz Sayın Bakan! Fakat Türk Devleti hâlâ yoksuldu. Onu yeni yeni öğretmen borçlarına sokmak, hele şu yaşadığımız ve çok borçlu olduğumuz günlerde hiç de doğru değildir. İzaha çalıştığım bu ‘kanı’, sanırım daha çok yayılmış ki, Mersin’de bıçaklanan Nebih Tunçsiper’e devlet hastanesinde tam yarım gün tabip müdahalesi sağlayamadık. Ben Sayın Müsteşarınızın ilgisini rica etmek zorunda kaldım. Kayseri olayları siz Bakan olmadan oldu. Fakat yurdumuzun daha önce de devlet hizmetinde bulunmuş ve yetişkin bir evladı olarak, öğretmenlerimiz etrafında çevrilen bu suikastların anlamını çok iyi kavradığımıza inanmakta ve çok kısa bir süre kalacağınız o sandalyede istenildiği takdirde bu çirkin ve müzmin gidişata dur denebileceğini gösterebilirsiniz ümidiyle size bu mektubu yazıyorum. Gene aynı inanç ve ümitle sizden bir iki ricada bulunmak cesaretini gösteriyorum.

“Sayın Bakan,

“Kayseri olayları üzerinden tam bir ay geçmiştir. Durum hâlâ mahkemeye intikal etmemiştir. Sanık diye sadece dört tutuklu vardır ve Kayseri öğretmenleriyle halkı, ‘Bütün bu kadar marifeti bu dört zavallı mı yaptı?’ diye gülmektedir. ‘Asıl suçlular’ Kayseri’de ve Ankara’da rahat rahat gezmekte, asacağiz keseceğiz diye bildiriler yayınlamaya devam etmektedirler. Niçin böyle olmaktadır? Bu kadar ciddî bir suç işlendiği halde, devletin güvenlik kuvvetleri gerekli kişileri sorguya çekmemekte, doğru ve tam bilgilerle bir dosya düzenleyip Türk yargıçlarına teslim edememektedir? Bunu yapmak için bilgisi, gücü ve cesareti mi eksiktir? Yoksa güvenlik örgütümüzün bu olaylarla ilgilenecek bir kısım elemanlarına gözbağı veya büyü mü yapılmıştır? Herkes gördü ki, güvenlik örgütümüzün bir kısım elemanları, daha zor bir durumu, İzmir Müzesi soygununu, yedi günün içinde işiğe kavuşturmuş, 17 sabikalı profesyonel ve kurt soyguncu Alman Maximilien’i başarılı bir şekilde yakalaymıştır! Kayseri olaylarının ardından kör parmağım gözüne dercesine yıkımların, yerlere saçılmış kitapların, dövülen öğretmenlerin resimleri boy boy gazetelere geçti, polise verildi, asıl sanıklar arasında bulunanların bildiriler yayınladığı, demeçler verdiği de kimsenin gözünden kaçmadı. Nihayet bu saldırıyı düzenleyenlerin kimler ve hangi hatırlı ve forslu kişiler olduğunu Kayseri’de çocuklar bile bilmektedir. Öyleyse niçin bunlar kanuna teslim edilmiyorlar?

“Sendikamızın bölge görevlilerinden çok üzücü haberler almaktayım. Olaylardan hemen sonra Kayseri Emniyet Teşkilatı, sadece müdürüyle değil, öteki kilit elemanlarıyla derhal değiştirilmiş ve bilgi sahibi olanlar ve olabileceği sanılanlar süratle başka görevlere uzaklaştırılmışlardır. Gene bizce sanıklar arasında bulunan Kayseri Valisi Asım İğneciler ise görevinin başındadır, devlet yetkisi taşımaktadır. Yeni atanmış olan emniyet elemanlarını topladığı delilleri alkoymaktadır. Genel söylendiğine göre olaylar sırasında emniyetin çektiği resimler de bu beyefendi tarafından kaldırılmıştır.

“Sadece Vali için değil, hâlâ görevi başına gelmeyen Başsavcı ve kovuşturma işleriyle görevlendirilen yardımcısı için de kötü söylentiler vardır. Bu savcı yardımcısının 27 Mayıs Devriminden sonra tutuklanmış olması bazı tefsirlere yol açmaktadır. Sayın Bakan, Devlet sadece yurttaşlardan vergi alan ve onlara baskı yapan bir idarî araç değildir. Devlet pek çok niteliği yanında itimat edilir ve sevilir bir güvenlik kaynağı ve âdil yargı çarkıdır. İğnenin deliğindeki Alman soyguncuyu yakalayan polisle Kayseri’deki gün ortası hâlâ suç işlemeğe devam eden ‘cürümcü’leri tutup bir dosyayla yargıcın kapısını çalamayan polis nasıl olur da aynı devletin, aynı idarenin polisi olabilir? Bu kaba çelişkiyi çözmek gerekmektedir. Çözülmezse, Maximilien’i ele

geçirmekle sağlanan dokuz on müspet puan hızla silinir ve güvenlik kuvvetlerimizin not cetveline Kayseri'nin menfi puanları yazılır. Nihayet hepimiz bugün söylenti ile gerçeği ayırmak gereğine inanmış kimseleriz. Bu yapılamazsa başlarındaki Bakan dahil bütün bu insanlar töhmet altında kalırlar. Halbuki hepimizin kesin inancı, Devlete rağmen hiçbir suçlunun yargıç karşısına gelmekten kaçamayacağı yönündedir. Ve hele kamuoyu ve öğretmenler, kitle haberleşme araçları yoluyla olaylar hakkında bu kadar bilgi sahibi olduktan sonra böyle bir görev asla ihmal edilemez. O zaman biz hepimiz, sadece güvenlik kuvvetlerimizin ve devletimizin itibarı için bu anlaşılmaz savsaklamaya karşı çıkarız. Muhtaç olduğumuz açıklığı bugün yaratmasak bile bunu yarın yaratmanın yollarını araştırırız. O zaman elbet, böyle bir görevin ifasını engelleyen her derecedeki amirin sorumluluklarını da haklı olarak büyültürüz.

"Bugün cevaplanacak sorular şunlardır Sayın Bakan:

"- Çocukları, çırakları ve kandırılmış yurttaşları tıpkı Konya'daki gibi saflar halinde öğretmenlerin üzerine saldırtanlar kimlerdir?

"- Bunlar sadece habersiz gösteri yapmanın dışında, mala cana saldırmak, yağma yapmak vb. gibi hangi suçlardan dolayı yargıç önüne dikilmiştir?

"- Olaylardan iki gün önce Ankara'dan giden 5-6 taksi dolu adamla birlikte Vali İğneciler'in Pınarbaşı'nda yaptığı toplantının amacı nedir?

"- Kayseri Emniyeti'nde görevli 'İspartalı Şeref', olayların tertiplenmesinde Vali ile Emniyet Müdürünün de ilgili olduğunu Ankara'da bir gazete bürosunda söylemiştir. Ve bu Şeref Bey şimdi bir Doğu iline atanmıştır. Doğru mudur, yanlış mıdır?

"- Saldırılarda Kayseri cezaevinden çıkarılmış 20 kadar mahkûmun da kullanıldığı söylenmektedir. Aslı var mıdır?

"- Sızır ve Hirfanlı'dan gelen şehir elektriği, bunlar birbirinin yedeği olarak da çalışabilecekken, nasıl olmuş da ikisi bir anda söndürülmüştür?

"- Kutsal yerlere 'dinamit' patlatma aptallığını öğretmenler yapmadığına göre bu marifet kime aittir?

"- Milletvekili Ateşoğlu'nun olaylardan hemen sonra verdiği demeç, bu demeci tehdit ne demektir?

"- Saldırıyı düzenleyen cephenin elemanları bugün hâlâ asacağız keseceğiz diye bildiriler yayınlıyorlar. Bunlar kimden cesaret alır?

"- Çocuklara, çıraklara ve öteki saldırı elemanlarına verilen para nereden sağlanır? Devlet içinde başka bir devlet mi vardır?

"- Bugün Kayseri'de esnaf, konuşmasın diye, baskı altında tutulmaktadır. Emniyet görevlilerine bilgi vermek, mahkemede tanıklık etmek cesaret meselesi haline getirilmiştir. Bu ne demektir?

"- Devlet asıl sanıkları yakalamadığı için esnaf, son derece huzursuzdur ve bu huzursuzluğa öğretmenlerin sebep olduğunu sanarak onlarla ilgiyi kesmiş, alışveriş gibi en cazip hareketlerden bile kaçınmaktadır. Bu ne kadar sürecektir?

"- Nihayet, Kayseri'deki öğretmenlerimiz olaylardan sonra dağıldıkları köylerinden merkeze gelmeye çekinmektedirler. Lokalleri hâlâ yıkıktır ve onarımı yapacak olan ustalar tehdit edilmektedir. Örgütümüzün yöneticileri de tehdit edilmektedir. Bu nasıl bir haldir? Ankara'ya gelip giden temsilcilerimizden, bazı arkadaşlarımızın sırf kendilerini savunmak amacıyla silah, bıçak bulmak derdine düştüklerini haber almaktayım. Vali İğneciler, bizi apar topar GMC'lerle şehirden uzaklaştırırken, otellerdeki eşyamızı almamıza izin vermemişti. Gereğesi de, 'hayatınızı garantiye alamam' sözleri olmuştu. Gerçekten, devlet hayatımızı garanti edemeyecek durumda mıdır? Öğretmenin bile kendini korumak için silâh taşıma isteği duyması ne demektir?

"Bu soruları cevaplandırarak yargıcın önüne doğru ve tam bilgi ile düzenlenmiş bir dosya koyabilmek için aşağıdaki kimselerin sanık olarak sorguya çekilmeleri şarttır:

"(1) Milletvekili Mehmet Ateşoğlu, (2) Milletvekili Hüseyin Kalpaklıoğlu, (3) Vali Asım İğneciler, (4) Mersin'e nakledilen Emniyet Md. Talât Altunç, (5) Kayseri J.K.K. (il), (6) Milliyetçi Öğretmenler Birl.Baş.Av. Alemdar Güngör, (7) Sanayi Camii Yaptırma Der.Baş.İmam Fatih Şakiroğlu ve oğlu, (8) Hafız Okulu Der.Baş. ve eski D.P.Milletvekili Atif Gözübüyük, (9) İmam-Hatip Okulları Mezunları Der.Baş. Mehmet Soyöz, (10) Türk Kültür Der.Baş. Ahmet Bacanak, (11) Nuh Kitapevi sahibi Niyazi Büyükberber, (12) Vatan Eczanesi sahibi Bn.Naime'nin eşi Mustafa Demirkan, (13) Kasap Nuh Renkler, (14) Ankara'da Gima Genel Md. İbrahim Kirazoğlu ve kardeşi, (15) Müflis tüccar Cevher Bozkurt, (16) İmam-Hatip ve İlâhiyat Tedrisatı Yardımlaşma Der.Baş. Mehmet Çorakçı, (17) Bakkal Salih Demirhindi, (18) Milli Eğ.Md.Yardımcısı Ahmet Bozbey, (19) Mehmet Yetiştirme Yurdu Md. Orhan Gazi Uğur, (20) Namık Kemal İlkokulu Md. Mehmet Bıyıklı, (21) Milli Eğ.Müdürlüğünde Sicil Memuru Turan Eroğlu, (22) Zincirleme Yurdu Öğretmeni Osman'ı döven sivil polis.

"Sanık olarak sorguya çekilecek bu kimselerin konuşurma metot ve olanaklarına sahip olan polis örgütümüze, yeter ki bunları sorguya çekme görev ve emri verilsin. Mutlaka sonuç alınacağına inanıyorum.

Bunu sağlayabilmek için daha önce tarafınızdan alınması gereken bir idarî tedbir vardır, o da Kayseri Valisi ile J.K.K. olan kimselerin görevlerinden çekilmesi ve Bakanlık emrine alınmasıdır.

“Kayseri Valisi ile il J.K.K.’nın görevleri başında bulunmaları, yapılması gereken tahkikatın selamette yürütülmesine engel olduğu gibi, esnafın ve öğretmenlerin huzur ve güvenliklerini de bozmaktadır.

“Kayseri olayları üzerinde yapılacak biraz ciddî bir çalışma nihayet yurdumuzdaki örgütlü gericiliğin doğru olarak teşhisine ve doğru tedavi yollarının bulunmasına da yardım edecektir. Bunu bir bilim adamı Bakan olan siz ve daha iyi takdir edecek durumdasınız

“Güven, saygı ve başarı dileklerimle.” (TÖS Gazetesi, Sayı 37, 20.8.1969)

Kayseri olayları sonrasında bazı kişiler gözaltına alındılar. Daha sonra da olayda piyon olarak kullanılmış bazı gençler ve bazı işsizler yargılandı. Yargıç, izinsiz gösteri yapmaktan onar gün hapis cezası verdi. Daha sonra da bu cezayı paraya çevirip erteledi. (Baykurt, F., *Özyaşam 5, Bir TÖS Vardı*, Papirüs Yay., İst., 2000, s.326)

Kayseri’deki büyük saldırı, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihinin ilk ve en etkili genel grevi olan 15-18 Aralık 1969 Büyük Öğretmen Boykotu’nun oluşmasında etkili oldu.

Kayseri saldırısıyla ilgili olarak ayrıca şu kaynaklara bakılabilir:

Apaydın, Talip, *Akan Sulara Karşı, Öğretmenlik Anıları*, Öğretmen Dünyası Yay., Ankara, 2012, s.188-189.

Baykurt, Fakir, *Yanar Bir Işık, TÖS, İmece, abece Yazıları*, Eğit-Der Yay.No.6, Ankara, 2000, s.287-300.

Bozkurt, Ali, *12’den 12’ye, Anılar-2*, Eğitim-Sen Yay., Ankara, 2000, s.25-32.

İmece Dergisi, Sayı 100, Ağustos 1969.

Kaygısız, Abdullah, *Ateş Çemberi*, Ankara, 2006, s.72-79.